

CO2 neutral cykelstibelysning i Århus

af Per Schorling

Vi møder ham ved Skødstrup afkørslen udenfor Århus lige før tusmørke en novemberdag i 2010. Han kommer cyklende i højt tempo og virker ret afslappet taget i betragtning, at han netop har cyklet 9 km - men det er nok ret karakteristisk for en ildsjæl, der brænder for sin sag. Vi har sat Pablo Celis, projektleder for Århus Cykelby, stævne til en snak om belysning af cykelstier.

I Århus har man nemlig besluttet at gøre noget for cyklisterne, og til det formål har Århus Kommune skabt Århus Cykelby, som er overskriften og navnet på et projekt, som er anført af Projektleder og Civilingeniør Pablo Celis.

Bedre løsning til lavere omkostninger

Projektet, som har en løbetid på 5 år og et budget på 80 mio. kr., har til formål at få overført noget af transportbehovet fra biler til cykler.

- Det har både en miljømæssig og sundhedsmæssig effekt, hvis vi i Århus kan få indbyggerne til i højere grad at vælge cyklen frem for bilen, siger Pablo Celis.

- Projektet er ikke baseret på nærreligiøse holdninger om, at alle i Århus nu skal til at cykle til arbejde hver eneste dag året rundt. Vi ved godt, at det er praktisk umuligt at cykle hver dag men ved at forbedre forholdene for cyklister, gør vi det lettere at vælge cyklen. Da vi tillige hørte fra indbyggere i Århus, at mørke cykelstier var en forhindring for at tage cyklen, vidste vi, at der skulle gøres noget ved det. Inden for bygrænsen levner de kommunale regler mulighed for at etablere belysning af cykelstier, og det gøres typisk med traditionelle elbaserede teknologier. Men uden for bygrænsen er det ikke muligt, primært fordi de økonomiske konsekvenser vil være alt for store. Etableringsomkostningen for 1 meter belysning på cykelsti med traditionelle metoder og kabelført belysning er ikke under 300 kr./meter, så derfor var vi da også rigtig glade, da vi fandt ud af, at LED-Mark kunne løse vores problem til 1/10 af omkostningen for de traditionelle trådbaserede teknologier.

- Jeg hørte første gang om den solbaserede teknologi for 3 år siden, men dengang var den ikke helt moden. Min kollega Michael Bloksgaard stødte så på Geveko ITS på Vejforum i 2009, og han havde en brik med hjem, som virkede meget overbevisende. Vi havde efterfølgende en god dialog med Geveko ITS om, hvordan produktet er blevet videreudviklet, og da holdbarheden for en LED-Mark brik er oppe på minimum 5 år, tør vi godt stole på teknologien. Derfor har vi placeret dem som ledelys på cykelstier to steder i Århus, siger Pablo Celis.

Hver LED-Mark består af LED lysdioder, solceller og et genopladeligt batteri. I løbet af dagen lades batteriet op, og efter mørkets frembrud styrer lysenheden selv, hvornår den skal være tændt og slukket. Den kan også bruges til at gøre opmærksom på særlige risici, f.eks. frost. LED-Mark er udviklet af det langlandske firma Geveko ITS, der er en del af LKF Vejmarkering, som i mange år har udviklet og forbedret vejstriberne på de danske veje.

- De teknologier, som vi har udviklet på i 9 år, er nu i løbende produktion, og anvendelsesområderne er uendelige, siger Bruno Hansen, general manager for Geveko ITS, og fortsætter:

- De kan bruges til vejstrækninger med farlige kurver, mørke landeveje, ubelyste cykelstier, ubelyste rundkørsler - med andre ord alle steder, hvor ulykker kan ske.

Hvorfor overhovedet lys på cykelstier?

- Når der ikke er lys, sidder man meget anspændt på cyklen, men ledelyset gør, at man føler sig sikker. På grund af den meget varierende kvalitet af cykellys, er denne type belysning væsentligt bedre end reflekterende kantstriber, som ellers også kunne være en løsning, siger Pablo Celis.

I forløbet med at indføre LED-Mark, har Pablo Celis også haft en god dialog med borgerne om, hvad der skulle gøres, hvordan og hvornår.

- Vi er startet med Oddervej fra Højbjerg til Beder, og i forløbet på Grenåvej, som netop er blevet afsluttet ved Skødstrup, er det netop en borgerhenvendelse, som har ført til prioritering af forløbet, da det efter dialog var ret klart, at belysning var tiltrængt, udtrykker en glad projektleder, som dermed understreger, hvor vigtigt det er at sikre borgerinddragelsen, når cyklismen i en by skal øges.

Udover LED-Mark og kantstriber har Pablo Celis ikke kendskab til andre teknologier, som kan anvendes, men han kan sagtens forestille sig, at der i fremtiden vil komme yderligere krav til de teknologiske muligheder med produkterne.

- Man kunne lave en grøn sløjfe, så cyklister ikke skal holde for rødt, eller man vil kunne måle mængden af cyklister eller hastigheden på en given strækning – og det gør os klogere på, hvad der skal til for at øge cyklismen i Århus, siger Pablo Celis og sætter trumf på ved at sige:

- Egentlig ligestiller vi jo bare cyklisterne med bilisterne!.

På spørgsmålet om hvordan samarbejdet med Geveko ITS har været, svarer Pablo Celis:

- Professionelt! Det er slet ikke alle leverandører, som respekterer tidsplaner, men vi har oplevet en høj faglig kompetence hos Geveko ITS og en opmærksomhed på at få tingene lavet indenfor den tidsplan, som vi havde. At den tidsplan så til sidst var 1 uge fra ordre til levering, og at den blev holdt, det er jeg meget glad for. De er virkelig en professionel partner for os, konkluderer Projektlederen for Århus Cykelby.

I Århus har man nu kortlagt de cykelstier, som egner sig til belysning med LED-Mark.

- Det at vi har et budget til belysning af cykelstier udenfor bygrænserne gør, at vi rent faktisk også kan få det ført ud i livet. Borgerne har givet os en utrolig positiv respons på det, og det understøtter kun, at det var den helt rigtige beslutning, siger Pablo Celis, som selv bruger cyklen de fleste dage.

Selvforsynende og CO₂ neutral

Interviewet lakker mod enden, og det er blevet helt mørkt. Cykelstien står klart belyst, og inden Pablo Celis igen stiger på cyklen, får han lige den sidste væsentlige pointe omkring LED-Mark med:

- Du må ikke glemme at skrive, at Led-Mark er selvforsynende med energi og derfor passer som fod i hose med vores miljøpolitik om at blive CO₂ neutrale i 2030! Og den besked er hermed givet videre til alle de borgmestre i Danmark, som arbejder med at blive CO₂ neutrale.

